

تعاریف ریاضی مربوط به زیر مجموعه ها

زیر مجموعه: با حذف برخی از اعضای مجموعه غیرتهی A ، مجموعه های دیگری به دست می آیند که این مجموعه ها را زیرمجموعه های A می نامیم. به عبارت دیگر مجموعه B یک زیر مجموعه از مجموعه A است اگر هر عضو B ، عضوی از A نیز باشد و می نویسیم: $A \subseteq B$. با استفاده از نمادهای ریاضی داریم:

$$B \subseteq A \leftrightarrow \forall x \in B \rightarrow x \in A$$

نکته: با توجه به تعریف زیرمجموعه، اگر A یک مجموعه دلخواه و U مجموعه مرجع باشد، آن گاه:

1 - $\emptyset \subseteq A$: مجموعه تهی، زیر مجموعه تمامی مجموعه ها است.

2 - $A \subseteq A$: هر مجموعه ای، زیر مجموعه خودش است.

3 - $A \subseteq U$: هر مجموعه ای، زیر مجموعه مجموعه مرجع است.

برای مشاهده لیست مدرسین ریاضی کلیک کنید: [تدریس خصوصی ریاضی](#)

نکته: برای دو مجموعه A و B ، اگر عضوی در B وجود داشته باشد که این عضو در A نباشد، در این صورت B زیر مجموعه A نیست ($B \not\subseteq A$) و بالعکس اگر B زیر مجموعه A نباشد آن گاه قطعاً عضوی در B وجود دارد که در A نیست. با استفاده از نمادهای ریاضی داریم:

$$B \not\subseteq A \leftrightarrow \exists x \in B \wedge x \notin A$$

مثال: نشان دهید مجموعه اعداد اول، زیرمجموعه اعداد فرد طبیعی نیست.
 حل: اگر $A = \{2, 3, 5, \dots\}$ مجموعه اعداد اول و $B = \{1, 3, 5, \dots\}$ مجموعه اعداد فرد طبیعی باشند، آن گاه $2 \in A$ ولی $2 \notin B$ ، $A \not\subseteq B$.
 دو مجموعه مساوی: فرض کنیم A و B دو مجموعه با مجموعه مرجع U باشند به طوری که هر عضو A ، عضوی از B و عضو B ، عضوی از A باشد، یعنی $A \subseteq B$ و $B \subseteq A$ ، در این صورت A با B مساوی است و می نویسیم $A = B$.

نکته: برای سه مجموعه A, B, C ، اگر داشته باشیم $A \subseteq B$ و $B \subseteq C$ آن گاه داریم $A \subseteq C$ در واقع چون $A \subseteq B$ ، پس هر عضو A در B است و چون $B \subseteq C$ ، پس هر عضو B در C است، بنابراین هر عضو A ، عضو C نیز هست یعنی $A \subseteq C$.

افراز یک مجموعه:

افراز: فرض کنیم $A \neq \emptyset$ یک مجموعه و $A_1, A_2, \dots, A_n$ زیر مجموعه های A باشند. مجموعه A به n زیر مجموعه $A_1, A_2, \dots, A_n$ افراز شده است، هر گاه سه شرط زیر برقرار باشد:

$$1 - \forall i (1 \leq i \leq n): A_i \neq \emptyset \text{ ها ناتهی باشند.}$$

$$2 - \forall i \neq j: A_i \cap A_j = \emptyset \text{ اشتراک دو به دو ی } A_i \text{ ها تهی باشد.}$$

$$3 - A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n = \bigcup_{i=1}^n A_i = A \text{ ها برابر مجموعه } A \text{ شود.}$$

نکته: فرض کنید که A یک مجموعه n عضوی باشد، تعداد کل حالت هایی که

می توان مجموعه A را به یک زیرمجموعه n_1 عضوی، یک زیر مجموعه n_2

عضوی و .....افراز کرد، برابر است با: ..... $\binom{n}{n_1} \times \binom{n-n_1}{n_2} \times \dots$

اگر K زیرمجموعه با تعداد اعضای یکسان در افراز وجود داشته باشد، حاصل به $K!$ تقسیم می شود.

ایران مدرس

<https://www.iranmodares.com/index.php>

<https://teaching.iranmodares.com/teaching-index.php>

برای مشاهده لیست مدرسین ریاضی کلیک کنید: [تدریس خصوصی ریاضی](#)